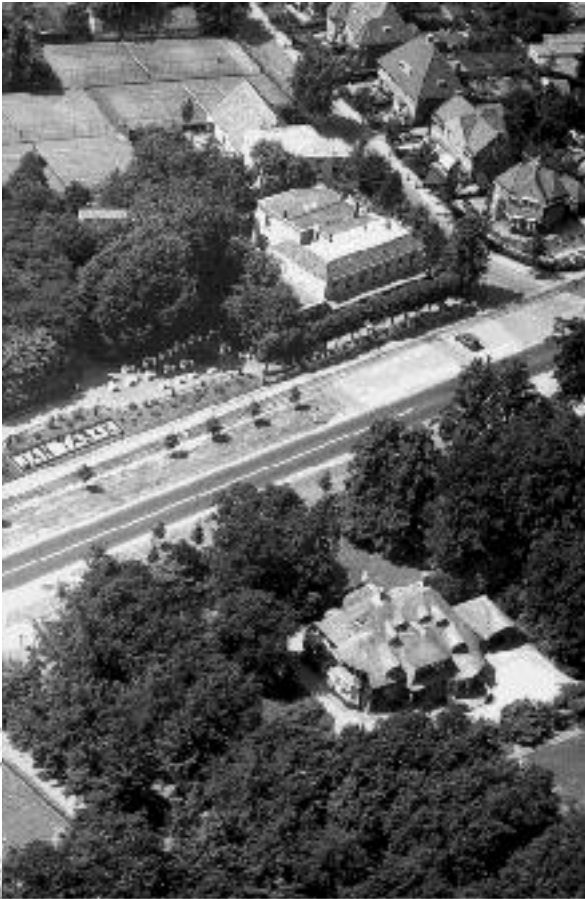

Over 'het huis van Anton Mussert' in Naarden
Bron: Henk Schaffenaar - www.stichtingvijverberg.nl

Henk Schaftenaar - Het huis dat Mussert voor zijn minnares kocht

De voormalige villa Amersfoortsestraatweg 36 tegenover Jan Tabak staat bij oudere Naarders bekend als 'het huis van Mussert'. Wie echter naar Mussert zoekt in de kadastrale leggers of het bevolkingsregister van Naarden zal hem niet vinden; hij stond in de gemeente niet ingeschreven en bezat hier ook geen huis. Hoe dat met elkaar te rijmen valt, is onder meer te lezen in het boek 'Mussert & Co' van de historica dr. Tessel Pollmann, die uitgebreid archiefonderzoek naar de NSB-leider deed (1).

Het huis werd gebouwd in 1920 op een perceel van bijna een hectare tussen de Brediusweg en de Paulus van Loolaan. Pieter Hoytema van Konijnenburg, burgemeester van Naarden, was de stichter. Hij woonde er maar kort, in het jaar na de voltooiing overleed hij. Na een wisseling van eigenaren, van wie er een in 1928 een garage met chauffeurswoning aan het complex had toegevoegd, kwam de kapitale villa in 1932 in het bezit van Johan Wolbers, de oprichter van het Erdalconcern in Amersfoort. In de oorlog verwierf Wolbers het oude Drafna aan de Meentweg. Hij liet dat huis slopen en realiseerde er, ondanks de schaarste aan bouwmaterialen, een nieuwe villa. Zijn landhuis aan de Amersfoortsestraatweg - Eik en Linde genaamd - verkocht hij aan de weduwe Helena Mijnlieff-Verburg (geb.1889), een nichtje van de vrouw van Anton Adriaan Mussert, de 'leider van het Nederlandse volk' in de Tweede Wereldoorlog.

Wat Mussert tot frequent bezoeker van deze villa bracht, ontleen we aan het boek van Tessel Pollman.

Mussert was in die tijd zijn vrouw ontrouw geworden en hield het met Marietje (geb. 1923), de dochter van Helena Mijnlieff-Verburg. Toen Helena op 12 november 1942 Eik en Linde voor 67.810 gulden van Wolbers kocht, leende zij daarvoor 40.000 gulden bij Mussert. De lening werd door haar grotendeels afgekocht met een diamanten collier dat zogenaamd 30.000 gulden waard was en dat Mussert bij haar liet.

Marietje woonde bij haar moeder op Eik en Linde en was net als zij lid van de NSB. Mussert wandelde er vaak met zijn nieuwe liefje. Helena, 'overtuigd van de voortreffelijkheid en onfeilbaarheid van Mussert' bood geen weerstand toen Mussert haar nog jonge dochter het hof maakte. Volgens Musserts NSB-vriend en arts Hendrik van der Upwich, die toen met zijn vrouw op Eik en Linde inwoonde, leefde Mussert als hij bij Helena was 'in concubinaat' met Marietje.

Mussert kwam vaak bij Helena. Hij kon er zo rustig werken, werd na de oorlog gezegd.

Zijn aanwezigheid daar werd nog versterkt toen Mussert in 1943 door Duitse defensiemaatregelen zijn woning (een uit joods bezit geconfisqueerd compleet ingericht huis) in Den Haag moest ontruimen. Helena bood Mussert toen in haar grote huis ruimte voor zijn inboedel. Veel daarvan was van bedenkelijke herkomst.

Toen Mussert bij zijn arrestatie na de bevrijding beweerde dat hij vrijwel niets aan eigendommen bezat, is men gaan zoeken. Ook op Eik en Linde, waar in de zomer van 1945 in de tuin de brandkast van Mussert werd opgegraven. Er zaten pakketten aandelen in, 20.000 gulden aan contanten, wat buitenlands geld, vier stukjes goud van ieder een ons, een gouden vulpotlood en wat persoonlijke zaken. Onder een aardbeienbed trof men een koffer met porselein van Helena Mijnlieff-Verburg aan. In het huis stond een deel van het meubilair afkomstig van de geroofde inboedel van mevrouw Frank-Mogendorff uit Den Haag, die de oorlog overleefde. Zij kon op Eik en Linde aanwijzen wat van haar was en kreeg het terug. In het najaar is Eik en Linde weer voor bewoning vrijgegeven. Op 15 november 1945 is de burgemeester van Naarden J.E. Boddens Hosang er met zijn gezin gaan wonen. Frankje, de oudste dochter van de burgemeester, herinnert zich die tijd nog goed. Toen het gezin het huis bezichtigde, stond het nog vol met meubilair en op de bril van de wc lag een groot portret van Mussert. Die impressie staat nog altijd op haar netvlies. Eik en Linde werd in die tijd mede betrokken door een Rotterdams echtpaar dat dakloos was geworden. Er was ruimte zat, het huis telde twee badkamers en twee toiletten. Met deze dubbele bewoning bleef er zelfs nog een zitkamer over voor de dienstbode van het burgemeestersgezin. Frankje en haar vriendinnen speelden vaak in de leegstaande chauffeurswoning boven de grote garage, die zich aan de kant van de Paulus van Loolaan bevond. In de tuin bevond zich een schuilkelder,

een heuveltje markeerde de plek. Op 17 november 1947 verhuisde het gezin Boddens Hosang naar Doetinchem, waar vader tot burgemeester was benoemd. Frankje was er niet blij mee, ze had liever op Eik en Linde willen blijven.

Na een wisseling van eigenaren sinds 1948 is Eik en Linde afgebroken en is er in de jaren zeventig op het perceel een complex van geschakelde villa's gebouwd. Slechts een oude keermuur met een dichtgemetseld doorgangetje langs de Amersfoortsestraatweg herinnert anno 2013 nog een heel klein beetje aan wat daar ooit stond.

Noot:

1. Tessel Pollmann, Mussert & Co. De NSB-Leider en zijn vertrouwelingen, Boom-Amsterdam, 2012.